

מקורות פרשת תצווה-ז' אדר תשע"ח כיצד אהרן היה מגשר בין לבבות רחוקים?

מדרשי תורה (הקדוש שלמה אנשטרוק מחכמי ברצלונה במאה ה-13): בעבור שהכהונה הייתה ראויה למשה ונעתקה לאהרן וכשלא רצה ללכת לגאול את ישראל, ובזה הסדר נאמרו תיקון מלבושי הכהונה... לא הזכירו בשם... [ללמד] שמה התחזק בכל אלו העניינים בענוותנותו לכבוד אהרן ותפארתו.

4. בראשית מט: ולבן שיניים מחלב.

כתובות קיא: טוב המלכין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב.

פירוש המשנה להרמב"ם פרק חלק סנהדרין: אתה מוצא רוב בני האדם מייגיעים נפשותיהם וגופיהם בעמל ויגיעה שאין למעלה ממנה, עד שיגיע לו מעלה וכבוד ושינשאוהו בני אדם... והרבה מבני אדם מתרחקים מן הגדול שבתענוגי הגוף - מיראתו ששיגיגה מזה חרפה ובושת מבני אדם.

אבות דרבי נתן שם: כשהיה אהרן מהלך בדרך ופגע באדם רשע, היה נותן לו שלום. למחר ביקש אותו האיש לעבור עבירה, אמר היאך אשא עיני ואראה את אהרן? בושתי הימנו שנתן לי שלום. וכן שני בני אדם שעשו מריבה, הלך אהרן וישב אצל אחד ואמה, ראה חברך מהו אומר? מטרף את לבו וקורע את בגדיו, היאך אשא עיני ואראה את חברי, וכך יושב אצלו עד שמסיר קנאה מלבבו...

ליקוטי שיחות כד/255: כדי לעשות שלום בין אדם לרעהו, היה אהרן משנה מהאמת, שזה דבר המותר על פי תורה. אולם אצל משה רבנו, שמדתו מדת האמת לא הייתה שייכת הנהגה כזו של הבאת שלום. וזאת הסיבה שמעלת אהרן מסופרת דווקא בפרשה העוסקת בפטירת משה, שכן במשך חייו היה משה עסוק כל כולו בשליחותו המיוחדת להפיץ את האמת האלוקית. אך כאשר עלה להר נבו והשלים את שליחותו בעולם, היה יכול להרגיש את מעלת אהרן שהביא שלום לכלל אדם.

יביע אומר שם: איסור ברכה שאינה צריכה אינה אלא איסור מדרבנן... לכן טוב שלא לגלות לו כלום כדי שלא לגרום חשש גירושין בין בני הזוג או אפילו מריבה וקטטה וגם בזיון גדול לאישה ומשפחתה.... הלכך יניחו לאב לעשות הפדיון עם שתי הברכות, שגדול כבוד הברית שדוחה לא תעשה שבתורה.

1. שו"ת יביע אומר יורה דעה לב: אישה שבהיותה צעירה, חייתה עם בחור והתעברה ממנו ועשתה הפלה מלאכותית. אחר כך חזרה בתשובה ונישאה לבחור ישיבה וחיו באהבה ונתעברה ממנו וילדה בן. והנה הביע רצונו לקיים פדיון הבן... והאישה באה אל הרב המקומי וסיפרה כל שאירע ושואלת האם חייבת להודיע לבעלה שהייתה מעוברת בעבר כדי להצילו מעוון ברכה לבטלה של פדיון הבן? או שמא אם תודיע לו, יופר שלום הבית ועלול שתפרוץ ביניהם מריבה וקטטה, ויש לומר גדול השלום?

2. דברים להח: ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלושים יום; וייתמו ימי בכי אבל משה.

במדבר כ, כט: ויראו כל העדה כי גווע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל.

רש"י: בני ישראל - הזכרים, אבל באהרן... נאמר כל בית ישראל - זכרים ונקבות.

ליקוטי שיחות כד/253 הע' 8: וגם בנוגע לזכרים, לא כל הזכרים כבאהרן, שנאמר בו 'כל בית ישראל'.

מגן אבות על אבות דרבי נתן פי"ב: נדייק דיוק גדול דבמשה כתיב 'ויתמו ימי בכי אבל משה' ובאהרן לא נאמר כך. אלא שבמשה תמו אחר השלושים יום אבל באהרן אפילו אחר כן עדיין היו בוכים אותו.

במדבר לג, לד: ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחודש [ראש חודש אב].

העמק דבר (הנצי"ב מוולוז'ין): לא הודיע הכתוב לא במיתת משה ולא במיתת מרים החדש והיום כי אם במיתת אהרן.

רש"י: מתוך שהיה נותן שלום בין איש לרעהו ובין אישה לבעלה, נאמר 'כל בית ישראל' - זכרים ונקבות.

ליקוטי שיחות כד/שם: תמוה, הרי בפסוקי פטירת משה מתאים לתאר את מעלות משה, כמו שמאריכה התורה שם 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', וכיצד מתאימה כאן ההדגשה שאצל משה לא הייתה שלמות המעלה של הבאת שלום כמו אצל אהרן?

3. זוהר חדש שיר השירים: נמחה שמו מפרשה יפה שבתורה, במצות מעשה המשכן... שהיה לו לכתוב שמו של משה בכל מלה ומלה ובכל מצוה ומצוה אשר שם.